

خلاصه ارزیابی اسناد طرح آمایش نرم افزارهای دینی - ۱۳۹۰/۸/۱

معرفی اسناد

عناوین اسناد

سند اول: مطالعات نظری - جایگاه فن آوری اطلاعات در پیشرفت فرهنگ دینی - ۱۰۹ صفحه
سند دوم: طبقه بندی مناسب کهکشان نرم افزارهای دینی و نمایه سازی - ۶۳ صفحه
سند سوم: گردآوری داده های مرتبط با خانواده های مختلف محصولات موجود - ۱۵۶۹ صفحه
سند چهارم: طراحی، تولید و استخراج گزارشات از پایگاه داده - ۱۳۳ صفحه
سند پنجم: تدوین نقشه کامل داشته ها و خلاءهای موجود - ۱۰۹ صفحه
سند ششم: جمع بندی تحلیلی و ارائه راهکار جهت سیاست گذاری؛ تولید، بهبود، ترویج و توزیع - ۱۳۲ صفحه
گزارش: گزارش مدیریتی فاز اول طرح آمایش نرم افزارهای دینی - ۱۳ صفحه

سرفصل های اسناد

سند اول

مبانی نظری فرهنگ دینی و عوامل مؤثر بر آن
تعریف فرهنگ (تخصّصی، لغتنامه ای، دائرةالمعارفی، دیدگاه امام و رهبری)
وضعیت فرهنگ دینی (تهاجم فرهنگی، بررسی اسناد بالادستی)
تأثیر کالاهای فرهنگی بر فرهنگ دینی
فن آوری اطلاعات (تعاریف، کاربردها، ویژگی ها، نسبت آن با فرهنگ)
برنامه ریزی (تعریف، انواع، کاربرد آن در فن آوری و فرهنگ)
جمع بندی (در ۶ خط)
پیوست ها

سند دوم

حوزه های مورد توجه در فرهنگ دینی (۱۱ مورد)
اعتقادات دینی
عبادت
شناخت اندیشمندان
آثار بزرگان دینی
حیات معصومین (ع)
قرآن
مشارکت مذهبی
برنامه ریزی مذهبی
خیررسانی و کمک به دیگران
اخلاق اجتماعی
احترام به بزرگان

طبقه‌بندی اولیه (مشخصات زمینه‌ای، مشخصات محتوایی)

مشخصات زمینه‌ای

(نام، تولیدکننده، سال تولید، قیمت، سن مخاطب، کاربری عام یا خاص، قالب محصول، ابزار ارائه)

مشخصات محتوایی (قرآن، سنت، علوم اسلامی، سایر)

طبقه‌بندی نهایی

اشکالات طبقه‌بندی اولیه

طبقه‌بندی ثانویه (قالب محتوا، قالب نرم‌افزاری، مخاطب، موضوع فعالیت، هدف کلی)

سند سوم

فهرست ۱۱۵ مؤسسه و شرکت رایانه‌ای

معرفی شرکت

معرفی نرم‌افزار ارائه شده به صورت خلاصه

سند چهارم

گزارش‌گیری

از محصولات

بر اساس: قیمت، قالب محتوا، وب، موبایل، رده‌سنی، شرایط خاص، مخاطبین، هدف، موضوع

از موسسات

فهرست ۱۱۸ مؤسسه همراه تعداد محصول و درجه کیفی

فهرست ۱۶ مؤسسه برتر (۵۴۷ محصول)

معرفی تفصیلی موسسات برتر (همراه نمودار)

سند پنجم

جداول و نمودارهای آماری

فراوانی موضوعات به رده سنی

فراوانی درجه کیفی به مخاطب خاص

فراوانی اهداف کلی به موضوعات

فراوانی موضوعات به بستر نرم‌افزاری

فراوانی درجه کیفی به موضوعات

فراوانی موضوعات به قالب محتوا

فراوانی قالب محتوا به رده سنی

فراوانی قالب محتوا به بستر سخت‌افزاری

فراوانی رده سنی به اهداف

فراوانی رده سنی به درجه کیفی

فراوانی قالب محتوا به درجه کیفی

فراوانی درجه کیفی به بستر نرم‌افزاری

فراوانی رده سنی به بستر نرم‌افزاری

فراوانی مخاطبین خاص به موضوعات

فراوانی مخاطبین خاص به بستر نرم‌افزاری

فراوانی زیرموضوعات به مخاطبین خاص
جمع‌بندی (در ۵ خط)

سند ششم

بررسی گزارش‌های یک‌بعدی
بررسی گزارش‌های دو‌بعدی
جمع‌بندی

ذکر موارد بحرانی (۲۶ موازی‌کاری، ۸۷ کم‌کاری)
ارائه راهکار (۶ راهکار جمع‌آوری اطلاعات، ۱۳ راهکار کم‌کاری، ۴ راهکار موازی‌کاری)

سند گزارش

گزارش کارهای انجام‌شده در دو فاز
مطالعات نظری، جمع‌آوری اطلاعات، تحلیل کاستی‌ها و ارائه راهکار
بازنگری روش طبقه‌بندی، بررسی عمیق صد محصول برتر، تولید وب‌افزار بانک اطلاعات
منابع جمع‌آوری اطلاعات
مرکز توسعه فن‌آوری اطلاعات و رسانه
گزارشات جشنواره رسانه‌های دیجیتال
کاتالوگ محصولات و مؤسسات
جستجوی اینترنتی
طراحی کاربرگ شناسنامه نرم‌افزارها
تکرار جمع‌بندی ارائه شده در سند ششم

بررسی اسناد

سند اول بیانگر مطالعاتی نظری است که ارتباط سه عنصر؛ فرهنگ، فن‌آوری و برنامه‌ریزی را مشخص می‌نماید.
سند دوم الگوی در نظر گرفته شده برای طبقه‌بندی نرم‌افزارها را معین می‌کند.
سند سوم مواد اولیه و خام جمع‌آوری شده را نشان می‌دهد.
سند چهارم طبقه‌بندی نرم‌افزارها و مؤسسات را پس از ارزیابی نشان داده است.
سند پنجم جداولی آماری از فراوانی نرم‌افزارها بر اساس ترکیبی از طبقه‌بندی‌های منتخب را نمایش می‌دهد.
سند ششم یک سند تحلیلی است که پس از ارائه کاستی‌ها، راهکارهایی را پیشنهاد می‌کند.
آخرین سند نیز گزارشی است از تمامی فعالیت‌های انجام شده به صورت خلاصه.

ارزیابی اسناد

ابتدا شایسته است از زحمات انجام گرفته تشکر وافر صورت گیرد.

اما نسبت به مطالعات نظری، اگر چه تلاش شده مباحث نظری مفیدی ارائه شود و خدماتی که برنامه‌ریزی به عرصه فرهنگ می‌نماید و همچنین کارکردهای فن‌آوری در این عرصه را بنمایاند، ارتباط این بحث با شیوه طبقه‌بندی یا شیوه تحلیل روشن نیست. برای بیان ضرورت، خوب و نیکوست. یعنی به مخاطب و خواننده این گزارش بفهماند که ضرورت دارد این طبقه‌بندی و جامعه‌شناسی صورت گیرد. اما این که از این مباحث، طبقه‌بندی مذکور یا تحلیل ارائه شده تحصیل شده باشد، بنده نتوانستم به درک چنین ارتباطی دست یابم.

جداول آماری و نمودارهای تنظیم شده، بر اساس یک ماتریس ۹ در ۹ تنظیم شده است:

موضوعات	رده سنی	درجه کیفی	مخاطب خاص	اهداف کلی	قالب محتوا	بستر سخت افزاری	بستر نرم افزاری	زیرموضوعات
موضوعات								
رده سنی								
درجه کیفی								
مخاطب خاص								
اهداف کلی								
قالب محتوا								
بستر سخت افزاری								
بستر نرم افزاری								
زیرموضوعات								

به نظر می‌رسد از میان ۸۱ وضعیت متصور برای گزارش‌گیری، تنها ۶۸ گزارش ممکن وجود دارد که ۳۲ گزارش تنظیم شده است و از ۳۶ گزارش صرف‌نظر شده است. اگر چه به نظر ارزیاب، شاید همین ۳۲ گزارش نیز زیاده‌تر از حد انتظار باشد، اما نیکوست که دلایلی برای گزینش این گزارش‌ها از میان گزارش‌های ممکن ضمیمه سند شود، تا نمایان شود چه توقعی از این گزارش‌ها در نظر بوده و به چه دلیل این گزارش‌ها کاربرد داشته و باقی نداشته‌اند.

در اسناد نظری توضیح داده شده است که کاستی‌ها از مقایسه وضعیت موجود با وضعیت مطلوب استخراج خواهد شد و راهکارها بر اساس آن ارائه خواهد گردید. اما مهم‌ترین مشکل این است که در هیچ‌کدام از اسناد ارائه شده، بنده وضعیت مطلوب را ندیدم. یعنی یک نمودار که وضعیت مطلوب را بنمایاند. به همین دلیل به نظر می‌رسد تمامی تحلیل‌ها و قضاوت‌های بعدی غیرقابل اعتماد و نادرست باشد. اما دلیل...

بنده چند سؤال دارم؛

آیا باید تعداد نرم‌افزارهای ارائه شده برای کودکان با نرم‌افزارهای ارائه شده برای جوانان یا بزرگسالان به یک اندازه باشد؟

آیا تعداد نرم‌افزارهای خاص بانوان باید هم‌اندازه دانشجویان، طلاب و خانواده باشد؟ در حالی که بانوان در همه این گروه‌ها نیز عضو هستند!

و هلمّ جرّاً همین سؤال را در تمامی موارد...

ظاهراً یک مطلب در تمامی این تحلیل مفروض گرفته شده است؛ وضعیت مطلوب وضعیتی است که:

- هیچ کار تکراری انجام نشود (در محاسبه موازی‌کاری‌ها)
- در تمام موضوعات، زیرموضوعات و... به یک اندازه کار انجام شود (در محاسبه کم‌کاری‌ها)

ممکن است این قضاوت صحیح باشد، بنده نمی‌خواهم فعلاً درباره درستی و غلطی این گزاره مطلبی عرض کنم. اما سره آن است که ابتدا آن را اثبات نمایند. یعنی نتیجه‌ای که باید از مبانی نظری گرفته می‌شد، تولید همین ملاک‌ها و شاخص‌های ارزیابی بوده است.

خلاصه و در نهایت؛ بنده در ارزیابی تمام این زحمات انجام شده، تنها این مطلب را ایراد جدی دارم، با چه ملاک و شاخصی کاستی‌ها شناسایی شده است؟ اول کاستی‌ها را اثبات نماییم، سپس به سراغ راهکار برویم. بنابراین نسبت به راهکارها فعلاً نظری عرض نمی‌کنم.

مسیر صحیح این است:

نکته پایانی

البته انتظار نیست هر آنچه بنده عرض کردم صحیح باشد. این تنها یک ارزیابی و یک پیشنهاد از میان صدها ارزیابی و پیشنهادی است که می‌شود در خصوص فعالیت انجام شده ارائه گردد.

پرسش‌هایی به نظرم رسید که پاسخ آن را در اسناد این پروژه نیافتم. دلیل آن می‌تواند هر کدام از این موارد باشد؛

۱. فعالیت به نحو صحیح انجام شده، ولی در گزارش ذکر نشده
۲. ارزیاب هنگام مطالعه اسناد دقت نداشته و موارد ذکر شده است
۳. اصلاً نیازی به این دقت‌ها در پروژه نبوده و این‌ها سخت‌گیری‌های غیرضروری است
۴. کدام پروژه در ایران درست انجام می‌شود که این شده باشد؟! ☺

در پایان مجدداً تشکر خود را اعلام می‌دارم و تقدیر از فعالیت فراوانی که به انجام رسیده. اگر اعتراضی هم صورت گرفته، از این رو بوده است که ورود دوستان به بحث از همان سند یک بسیار قوی و علمی آغاز شده و ارزیاب را به این توهم انداخته که بایستی با یک پروژه کامل و بی‌نقص مواجه باشد. لذا درجه دقت را به بالاترین حد کشانده و به دنبال جریان فکری حاکم بر روند انجام این پروژه گشته است. هنگامی که این جریان را قطع و وصل و در پاره‌ای نقاط کم‌رنگ دیده، این زیاده‌عرضی را نموده است.

امیدوارم دوستان بر بنده ببخشند و اگر اشکالی در عرایض بنده مشاهده کردند، یا هر نوع توضیح دیگری که اشتباهی را در ارزیابی معین و برطرف کند، مراتب را از طریق ایمیل و با اطلاع نماینده کارفرما اعلام و ابلاغ فرمایند.

سیدمهدی موسوی موشح

یوم الدحو، ۱/۸/۱۳۹۰

<http://movashah.ir>

